

1. märtsist 15. aprillini 2007. aastal toimub

ÜLE-EESTILINE KOOLIPÄRIMUSE KOGUMISE VÕISTLUS

Kutsume osalema 4.-12. klasside õpilasi neljas vanuserühmas: 4.-5., 6.-7., 8.-9. ja 10.-12. klass. Kui Sa otsustad saata oma teadmised koolipärimuse kogumisvõistlusele, siis ootame, et:

lisad oma kontaktandmed: nimi, sünniaeg, elukoht, kool, klass ja võimalusel e-aadress. Pane igale vastusele ette küsimuse number ja täht.

Vasta võimalikult kõigile küsimustele, kui aga mõni teema üldse ei sobi, siis jäta see vahele. Väldi lühikesi jah-ei vastuseid. Eelkõige ootame kirjeldusi (mängud) ja jutte (anekdoodid, sündmused), laulutekste ja ütlemisi. Teema "Naljad" vastust koostades vasta peast, ära kirjuta ümber raamatuid ega kopeeri tekste võralt veebilehelt. Kui ülejäänud teemadele vastamisel netilehti kasutad, siis lisa kindlasti veebiaadress.

Kirjuta nii, nagu Sa tavaliselt sõpradega räägid ja kirjutad.

Märksõnaga „Koolipärimus“ varustatud vastuseid ootame aadressil Eesti Kirjandusmuuseum, Vanemuise 42, Tartu 51003. Teemadele kodus vastates kirjuta võimalusel arvutiga ja saada kaastöö failina või e-kirjaga aadressil kp@folklore.ee. Küsitluskavale võid vastata ka koolipärimuse kodulehel (www.folklore.ee/kp).

Lisamaterjalid

Teretulnud on mitmesugused illustreerivad lisamaterjalid: fotod, videod, helilindistused, kaustikud-salmikud (nt „Minu sõbrad“), laulikud jm. Soovi korral tagastame pärast kopeerimist originaali, kuid aasta 2007 pärimusest adekvaatse pildi kujundamiseks vajame kindlasti ka teatavat arvu originaale. Oleme eriti tänulikud, kui oled nõus neid arhiivile loovutama.

Auhinnad

Vanuserühmade peaauhinnad on kaamerad ja arvutid. Parimaid teemavastajaid ootavad eripreemiad, lisaks on hulgaliselt loosiauhindu. Hindamisel arvestatakse tööde kvaliteedi ja kvantiteedi suhet. Preemiad on ette nähtud ka õpetajatele.

Õpilastelt on pärimust kogutud sarnaste aktsioonidena alates 1920. aastast. Sinu vastus aitab jäädvustada ja uurida tänapäeva noortepärimust, see talletatakse 1927. aastal rajatud Eesti Rahvaluule Arhiivi erikogus Koolipärimus.

Lähemad juhendid kaastöö vormistamiseks, küsitluskavad, auhinnasponsorid jm leiad aadressilt www.folklore.ee/kp

TÄNAME!

KOOLIPÄRIMUSE KOGUMISVÕISTLUSE KÜSITLUSKAVA 2007

Palun vasta küsimustele peast. Võid küsida ka sõpradelt/vanematelt, ent kindlasti ära kasuta abivahendina raamatuid! Enne vastama hakkamist kirjuta palun paberile oma nimi, sugu, vanus, kool, klass, elukoht ja võimalusel e-posti aadress. Vastates jäta lehe vasakust servast 3 cm vabaks.

1. VABA AEG JA SÕBRAD

A. Kui palju Sul on vaba aega? Mis on Su meelistegevus? Missugustel treeningutel ja ringides osaled?

B. Kui tihti te sõpradega kokku saate, mida teete? Millised on teie kindlad kokkusaamiskohad? Millest Sa sõpradega tavaliselt räägid? Millised on Sinu sõpruskonnas teadaolevad salareeglid? Mille poolest erineb Sinu sõpruskond teistest (klassis, koolis, linnas)?

C. Pane kirja mõni viimati räägitud või kuulnud jutt, nii nagu seda sõbrale räägiksid.

D. Mis on Su hüüdnimi? Kes selle pani, mille tõttu ja kes Sind sellega kutsuvad? Kellele veel ja milliseid hüüdnimesid pannakse (õpetajatele, sõpradele), kes neid teavad? Kirjuta iga hüüdnime saamise seletus või selle kohta käiv lugu, mida oled kuulnud.

E. Kirjelda oma hobisid (millegi kogumine, päeviku või salmiku pidamine). Miks ja kuidas nendega tegeled? Meenuta juhtumusi seoses hobidega.

F. Kas Sul on lemmikloom, kust ta on saanud oma nime? Meenuta lugusid temaga seoses.

G. Kes on Sinu eeskujud? Mida teed, et olla oma eeskuju(de) sarnane? Kas püüad ka nende moodi riietuda või käituda? Kust saad nende kohta teavet? Millist vastavat atribuutikat (postrid, T-särgid, fotod vm) Sul on? Kui oluline on Sinu jaoks olla stiilne ja milles see väljendub?

H. Mis/kes on Su lemmikansambel ja lemmikmuusikastiil, lemmiklaulja, -näitleja? Millist muusikat Sa üldse ei kuula, mida kuulad vahetevahel?

I. Kas laulad lugudele kaasa, kas vaid üksi olles või koos teistega? Mis Sind laulma paneb? Kus ja millal Sa veel laulad?

J. Mis on Su meelisspordiala, miks? Kes on Su lemmiksportlane, miks? Kuidas elad talle kaasa (kodus, võistlustel; millised on ergutushüüded, loosungid jne)?

K. Kirjuta sellest, mille kohta me ei osanud küsida.

2. NALJAD

A. Kas pead end heaks naljatajaks? Kui sageli räägid teistele anekdoote? Missuguses seltskonnas tavaliselt nalju räägitakse? Mille poolest ja kas üldse erinevad poiste ja tüdrukute naljad? Kes klassis/sõpruskonnas teeb sageli nalja või räägib anekdoote?

B. Milliseid vemppe või koerusi tehakse Sinu tutvuskonnas omast ja vastassoost klassi- või koolikaaslastele/õpetajatele/võhivõõrastele? Meenuta aprillinalju.

C. Kuidas naljad Sinuni jõuavad – kust sa neid kuuled või loed?

D. Kas kirjutad anekdoote, vaimukusi ja muid naljakaid asju ka üles (märkmikku; netti: Delfisse vm saitidesse, blogidesse, foorumitesse; oma meelidesse)? Kui sageli?

E. Pane kirja nii palju suvalisi anekdoote, kui suudad meenutada.

F. Kirjuta nalja- ehk keerdküsimusi, mõistatusi, mis algavad erinevate küsisõnadega.

G. Kirjuta kilde, vaimukaid ja naljakaid ütlemisi; reklaamidest üle võetud lauseid; vanasõnaparodiaid.

H. Milliseid naljakaid, populaarsetest lauludest ümbertehtud laule tead?

I. Püüa meenutada ja joonista mõned piltmõistatused. Ära unusta lisamast seletusi.

J. Milliseid koomikseid Sa loed? Kui joonistad neid ka ise, joonista vastuselehele.

K. Kirjuta sellest, mille kohta me ei osanud küsida.

Korraldajad:

Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond, Eesti Rahvaluule Arhiiv, Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule õppetool ning Eesti Folkloori Instituut

Toimikond:

Ave Tupits, avetupits@folklore.ee, 7377 745

Risto Järv, risto@folklore.ee, 7376 214

Mare Kõiva, mare@folklore.ee, 7377 740

Astrid Tuisk, astrid@folklore.ee, 7377 737

Piret Voolaid, piret@folklore.ee, 7377 742

3. HIRMUD, USKUMUSED, ENNUSTAMINE

A. Mis on Sind hirmutanud, keda/mida Sa kardad? Kas Sul on juhtunud midagi hirmsat, oled kartnud mõnda tegelast filmist või mujalt? Missugused mõttepildid hiljem mälus kordusid?

B. Kas täiskasvanud on Sind millegagi hirmutanud, et Sa hea laps oleksid? Millega?

C. Kas Sul on olnud meeldejäävaid unenägusid või on keegi teine oma unenägudest rääkinud? Mida oled kuulnud unenägude täidminekust?

D. Kus ja millal tavaliselt räägitakse hirmutavaid lugusid/õudusjutte, kes räägivad? Too näiteid.

E. Kirjuta jutte, mida tead seoses varemete, surnuaia, tühjade majade, kummitustega?

F. Mida on räägitud UFO-dest, vampiiridest jne?

G. Pane kirja kõlakaid, lugusid kahtlastest juhtumustest, nn linnajutte (süstlaga nakatamine, ahistajad, asjad toidu sees jm). Kuidas neid lugusid ise nimetate?

H. Kas oled ennustanud tulevikku, õnne või muud? Kus, kuidas ja kellega seda tegid? Kas oled vaime välja kutsunud?

I. Kirjuta argiarvamusi ja -uskumusi, käibetõdesid (nt *Tee on tervislikum kui kohv; Mehed on parimad kokad; Targal inimesel on kõrge laup*). Milliseid stereotüüpe tead (*Kõik ...* [mingi rahvuse/rahvarühma esindajad] *on ...*).

J. Missugused ended toovad halba?

Mis toob õnne, mis õnnetust?

Millal saab midagi soovida?

K. Kirjuta sellest, mille kohta me ei osanud küsida.

Kontaktaadress:

„Koolipärimus”

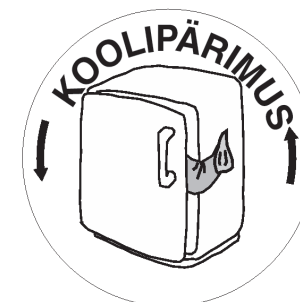
Eesti Kirjandusmuuseum

Vanemuise 42

Tartu 51003

E-post: kp@folklore.ee

Koduleht: www.folklore.ee/kp

4. TELEVISIOON JA ARVUTI

A. Kui palju vaatad päevas televiisorit?

Missuguseid teleseriaale ja miks praegu jälgid? Kirjelda, milliste telesaadete või filmide eeskujul olete mänginud mängu või pidanud stiilipidusid?

B. Kui palju kasutate arvutit, millistel netilehekülgedel pidevalt käid?

Mil viisil suhtled internetis: jututoad, foorumid, msn jt netisuhtlusvahendid, internetitelefon, osaled foorumites-jututubades?

Millistel teemadel kirjutad kommentaare?

C. Kui Sul on oma kodulehekülg, siis salvesta selle sisu faili ja kommenteeri, millal see loodud on.

Mis põhjusel oma kodulehe tegid? Kes seda võiksid külastada?

D. Milliseid blogisid Sa loed? Kui pead blogi, siis miks?

Kui sageli ja mida sa sellesse kirjutad? Kellele see mõeldud on?

E. Milliseid suhtlusportaale Sa külastad (www.rate.ee, www.feim.ee, www.orkut.com jpt)?

Kopeeri faili näiteks enda kontod ja fotod.

F. Kas Sul on kujunenud oma kindel virtuaalne sõpruskond, kellega päriselus ei kohtugi?

G. Pane kirja arvutimänge, mida Sa mängid. Kas mängid veebi-, plaadi-, videomänge? Kas mitmekesi või üksinda? Milliseid mänguliike eelistad? Kirjelda paari oma meelisarvutimängu (nimi, miks mängid, miks meeldib, mängu sisu). Kuidas on vahetunud Sinu lemmikmängud? Mida oled pikka aega mänginud? Salvesta mängijate omavahelisi kommentaare internetifoorumites (nt Mängukoobas).

H. Kui Sul on olnud kogemusi neti ebameeldiva poolega (arvutiviiruste levimine: viirused/ussid/trojanid, spämm/kettkirjad, häkkerid/kräkkerid), siis kirjuta sellest.

I. Kirjuta mobiili- ja meilinalju.

Mis puhul saadad e-kaarte, millal sms-e, millal päriskaarte?

J. Blokkimised. Kui Sul on olnud arusaamatusi suhtlusprogrammide või lehekülgede teiste kasutajate või administraatoritega, siis kirjelda neid juhtumeid.

K. Kirjuta sellest, mille kohta me ei osanud küsida.

5. TÄHTPÄEVAD JA PEOD

Kirjelda tähtpäevi, mis on seotud kas kooliga või Su enda elusündmustega. Lisa võimalusel tähtpäevade fotosid, kuid kirjelda kindlasti, mida neil näha.

A. Kirjelda eelmisel ja sel aastal koolis tähistatud tähtpäevi (nt mardipäev, jüripäev). Millistel üritustel ja tähtpäevadel osaletakse koolis meelsasti?

B. Kirjelda kooliastumise ja kooliga seotud tavadid (nt esimene koolipäev, tutipidu, rebaseks löömine, saja päeva ball).

C. Kirjelda kooli eripäraseid pidusid ja tähtpäevi (nt stiilipeod, missi ja misterid valimised, sügismatk).

D. Kas ja kuidas tähistate nimepäeva?

E. Milliseid tähtpäevi ja kuidas pereringis tähistate (nt jaanipäev)?

F. Kirjuta oma viimasest sünnipäevast. Kuidas sünnipäeva ette valmistad? Kus peetakse tavaliselt sünnipäevapidu? Keda kutsutakse sünnipäevale? Mida kingitakse, millised on õnnitluskaardid? Milliseid luuletusi kirjutatakse õnnitluskaartidele? Mida peol tehakse? Kuidas pereringis tähistatav sünnipäev erineb sõprade keskel peetavast?

G. Kirjuta sellest, mille kohta me ei osanud küsida.

6. MÄNGUD

A. Kellega koos õues mängid? Kellega mängid toas? Kas poisid ja tüdrukud, eri rahvusest lapsed mängivad koos? Mida mängite koolis vahetundide ajal? Kas vanemad ka lastega mängivad, mida ja kuidas? Kas mängid ka üksinda, mida ja kuidas?

B. Mängu alustamine. Kuidas selgitatakse välja püüdja või lugeja? Kirjuta mängualustamise salme.

C. Kirjelda mängu ja nende reegleid, abiks järgmine liigitus: pallimängud, viskemängud, jooksumängud, peitusmängud, hüppemängud, tasakaalumängud, plaksutamismängud, sörmemängud, pandimängud, kaardimängud, lauamängud, paberimängud, sõnamängud.

D. Milliseid mängu mängisite päris väiksena (nt. kodu, arst, daamid, pood, teater, lauluvõistlus, pätt ja politsei, sõjaväelane, autojuht jm).

E. Kirjuta sellest, mille kohta me ei osanud küsida.